

N:o 53.

Ank. till Riksd. kansli den 6 maj 1907 kl. 1 e. m.

*Utlåtande, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition med
dets förslag till lag angående ändrad lydelse af § 57
i förordningen om kommunalstyrelse på landet den 21 mars
1862 dets ock förslag till förordning angående sär-
skild grund för beräkning af rösträtt och utgörande af
utskyld eller annan afgift i förhållande till inkomstbevill-
ning på grund af taxering år 1908.*

I en den 8 sistlidne mars aflåten proposition, n:o 49, hvilken af båda kamrarne till lagutskottet hänvisats, har Kungl. Maj:t under åberopande af proposition bilagdt statsrådsprotokoll öfver civilärenden för samma dag föreslagit Riksdagen att antaga följande förslag till

1:o)

Lag

angående ändrad lydelse af § 57 i förordningen om kommunal-
styrelse på landet den 21 mars 1862.

Härigenom förordnas, att § 57 i förordningen om kommunalstyrelse på landet skall erhålla följande lydelse:

Skyldig att till kommunens i 5 § omförmälda gemensamma utgifter lämna bidrag är en hvar, som inom kommunen, ehvad han därstädes bosatt är eller ej, äger eller brukar hemman, hemmansdel eller annan

Bih. till Riksd. Prot. 1907. 7 saml. 48. Häft. (N:o 53).

i mantal satt jord eller från hemman under full äganderätt afsöndrad eller till allmän bevillning för sig taxerad fastighet, eller därstädes är taxerad till allmän bevillning för inkomst.

Enahanda skyldighet åligger bolag.

Jordägare eller boställsinnehafvare, som åt landbo eller arrendator upplåtit jord eller boställe, är från erläggande af kommunalutskylder därför befriad, enär dessa utskylder enligt 1 mom. i denna paragraf skola af brukaren erläggas.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1908.

och 2:o) här nedan intagen förordning angående särskild grund för beräkning af rösträtt och utgörande af utskyld eller annan afgift i förhållande till inkomst-bevillning på grund af taxering år 1908.

Det förslag till ny förordning angående bevillning af fast egendom samt af inkomst, som af Kungl. Maj:t genom proposition förelagts Riksdagen till antagande och numera af Riksdagen pröfvats, är i fråga om inkomsttaxeringen grundadt på den principen, att taxeringen hvarje år skall afse den inkomst, som skattskyldig åtnjutit under nästföregående året, i stället för att det enligt nu gällande bevillningsförordning är det löpande årets inkomst som taxeras.

Den i enlighet med Kungl. Maj:ts nämnda förslag af Riksdagen beslutade förändring med afseende på föremålet för inkomsttaxeringen nödvändiggör, att en ändring jämväl sker af 57 § i förordningen om kommunalstyrelse på landet den 21 mars 1862, hvilket lagrum innehåller bestämmelser om skyldighet att erlägga utskylder till landskommunerna.

Skyldigheten för inkomsttagare att lämna bidrag till kommunens gemensamma utgifter är i regel bunden vid plikten att utgöra bevillning för inkomst, så att bevillningsplikt utan vidare medför kommunal skattskyldighet. Beträffande städerna är detta i vederbörande kommunalförordningar uttryckt sålunda, att medlem af kommunen är en hvar, som därstädes är för inkomst af kapital eller arbete till bevillning upp-

förd, och att medlem af kommunen i allmänhet är skyldig att till kommunens gemensamma utgifter lämna bidrag i förhållande till den beviljning till staten, som enligt näst förut upprättade, vederbörligen fastställda beviljningstaxeringslängd blifvit honom påförd för inkomst af kapital eller arbete. Den kommunala skattskyldigheten i stad för inkomst sammanhänger således med den senast verkställda beviljningstaxeringen för inkomst, oberoende af hvilket års inkomst som är föremål för taxeringen, och om denna taxering nu omläggas, så att den afser nästföregående årets inkomst i stället för inkomsten under det löpande året, erfordras följaktligen icke någon ändring i hithörande stadganden.

I fråga om landet är förhållandet däremot i viss mån ett annat. Förordningen om kommunalstyrelse på landet upptager visserligen förutsättningar för *medlemskap* i kommunen, såvidt nu är i fråga, på samma sätt som motsvarande förordningar för städerna, men då fråga blir om *skattskyldighet* till kommunen, utgår den icke från medlemskapet i kommunen utan binder denna skyldighet vid delvis andra förutsättningar. Skattskyldig till landskommun förklaras nämligen i förordningens 57 § en hvar, som inom kommunen idkar bergsbruk, fabriksrörelse, handel, handverk eller annan till allmän beviljning taxerad näring, äfvensom en hvar, som har sitt rätta bo och hemvist inom kommunen, och äger sådan inkomst, att beviljning till staten därför skall, såsom för inkomst af kapital eller arbete, erläggas.

Detta stadgande stämmer väl öfverens med det nuvarande taxeringssystemet, enligt hvilket den, som *idkar*, d. v. s. under löpande året idkar, näring inom kommunen, också under löpande året taxeras därstädes för sin inkomst af näringen, likasom den, hvilken *äger*, d. v. s. under löpande året äger, inkomst af sådan beskaffenhet, att densamma bör taxeras till beviljning i den ort, där den skattskyldige har sitt rätta bo och hemvist (mantalskrifningsorten), blir under löpande året i mantalskrifningsorten taxerad för sin inkomst af nämnda slag.

Öfvergår man nu till ett sådant system, att beviljningstaxeringen åsyftar inkomsten under nästföregående året, måste, så länge den kommunala skattskyldigheten skall utgöras i förhållande till beviljningen, äfven skattskyldigheten till landskommun för inkomst ställas i beroende af nästföregående års inkomst och ifrågavarande stadgande i förordningen om kommunalstyrelse på landet alltså erhålla en affattning, som anpassar sig till den taxering, som under löpande året verkställts af nästföregående års inkomst.

I ett taxeringssystem, som föreskrifver taxering af nästföregående

års inkomst, måste uppenbarligen i regel äfven taxering ske af inkomst, som nästföregående år åtnjutits af en sedermera afleden person, och rimligtvis böra kommunalutskylder jämväl utgöras för dylik taxerad inkomst. Men vid sådant förhållande kan icke vidare uppehållas den förutsättning för skattskyldighet till landskommun, som nu är uppställd med afseende å sådan inkomst, som skall taxeras i mantalsskrifningsorten, därigenom att förordningen för detta fall fordrar, att vederbörande skall hafva sitt rätta bo och hemvist inom kommunen.

Lösningen af denna fråga vinnes emellertid på ett enkelt sätt sålunda, att skattskyldighet till landskommun för inkomst göres beroende allenast af den faktiska taxeringen. Härigenom erhålles också full likhet med förhållandet i motsvarande afseende i städerna.

På nu anförda grunder har inom civildepartementet upprättats föreliggande förslag till lag om ändrad lydelse af 57 § i ifrågavarande förordning, i hvilket senare delen af paragrafens första stycke från och med orden »idkar bergsbruk» utbytt mot »är taxerad till allmän bevilning för inkomst». Då den nya taxeringsmetoden kommer att tillämpas från och med år 1908, torde äfven den ändrade lydelsen af nyssnämnda lagrum böra gälla från den 1 januari 1908.

Mot detta förslag har utskottet icke funnit något att erinra.

Utom den sålunda omnämnda föreskriften, hvilken sammanhänger med själfva den nya taxeringsmetoden har ett särskildt stadgande funnits erforderligt i syfte att reglera utdebiteringen af kommunala och dylika utskylder samt beräkningen af kommunal rösträtt med hänsyn till den anordning, som blifvit bestämd för *öfvergången* till det nya systemet beträffande beskattningsåret.

I sådant hänseende innehöll det för Riksdagen framlagda förslaget, att bevilning af fast egendom skall på grund af taxering år 1908, under hvilket år *öfvergången* är afsedd att äga rum, utgå med vanligt belopp eller sex öre för hvarje fulla ett hundra kronor af taxeringsvärdet å jordbruksfastighet och fem öre för hvarje fulla ett hundra kronor af taxeringsvärdet å annan fastighet och frälseränta, under det att inkomstbevilning, hvilken plägar utgöras med en för hundra af taxerad inkomst, skulle på grund af samma års taxering erläggas allenast med hälften af det vanliga beloppet eller således med en half för hundra af inkomstbeloppet.

Det genom förevarande proposition i nyssberörda syfte för Riks-

dagen framlagda författningsförslag, rörande hvars motivering utskottet tillåter sig hänvisa till föredragande departementschefens i propositionen återgifna anförande till statsrådsprotokollet, är grundadt på Kungl. Maj:ts omförmälda förslag till förordning angående bevilning af fast egendom samt af inkomst.

Emellertid har Riksdagen på hemställan af bevilningsutskottet beslutit sådan ändring i författningsförslaget att fast egendom skall uppskattas till det värde egendomen haft näst föregående år, samt att fastighetsbevilningen under år 1908 skall, i likhet med inkomstbevilningen, utgå med hälften af det enligt nu gällande bevilningsförordning i sådant afseende bestämda belopp, eller 3 öre för hundra kronor af taxeringsvärdet å jordbruksfastighet och 2 $\frac{1}{2}$ öre för hundra kronor af taxeringsvärdet å annan fastighet och frälseränta.

Den af Riksdagen sålunda beslutade ändring nödvändiggör en motsvarande jämkning i nu ifrågavarande författningsförslag och har fördenskull en dylik jämkning af utskottet vidtagits.

På grund af hvad sålunda anförts hemställer utskottet,

att Riksdagen måtte

a) bifalla Kungl. Maj:ts under 1:o här ofvan upptagna förslag till lag angående ändrad lydelse af § 57 i förordningen om kommunalstyrelse på landet den 21 mars 1862; och

b) under förklarande att Kungl. Maj:ts under 2:o upptagna förslag icke kan i oförändradt skick bifallas, för sin del antaga följande:

Kungl. Maj:ts förslag:

Förordning angående särskild grund för beräkning af rösträtt och utgörande af utskyld eller annan afgift i förhållande till inkomstbevilning på grund af taxering år 1908.

Med anledning däraf att bevilning af *inkomst* på grund af

Utskottets förslag:

Förordning angående särskild grund för beräkning af rösträtt och utgörande af utskyld eller annan afgift i förhållande till bevilning på grund af taxering år 1908.

Med anledning däraf att bevilning på grund af taxering år

Kungl. Maj:ts förslag:

taxering år 1908 kommer att utgöras med allenast *en half för hundra af inkomstbeloppet*, förordnas härigenom, att, där enligt allmän författning eller af Kungl. Maj:t, myndighet eller menighet meddeladt beslut rösträtt skall beräknas eller utskyld eller annan afgift erläggas i förhållande till *bevillning af inkomst*, skall, på grund af den år 1908 verkställda taxeringen, utan hinder af eljest gällande föreskrifter, i sådant fall rösträtt beräknas samt utskyld eller afgift erläggas, såsom om *inkomstbevillningen vore bestämd att utgå med en för hundra af inkomstbeloppet*.

Utskottets förslag:

1908 kommer att utgöras med allenast *tre öre för hvarje fulla etthundra kronor af taxeringsvärdet å jordbruksfastighet och två och ett half öre för hvarje fulla etthundra kronor af taxeringsvärdet å annan fastighet och frälseränta samt en half för hundra af taxerad inkomst*, förordnas härigenom, att, där enligt allmän författning eller af Kungl. Maj:t, myndighet eller menighet meddeladt beslut rösträtt skall beräknas eller utskyld eller annan afgift erläggas i förhållande till *bevillning*, skall, på grund af den år 1908 verkställda taxeringen, utan hinder af eljest gällande föreskrifter, i sådant fall rösträtt beräknas samt utskyld eller afgift erläggas, såsom om *bevillningen vore bestämd att utgå med sex öre för hvarje fulla etthundra kronor af taxeringsvärdet å jordbruksfastighet, fem öre för hvarje fulla etthundra kronor af taxeringsvärdet å annan fastighet och frälseränta samt en för hundra af taxerad inkomst*.

Stockholm den 6 maj 1907.

På lagutskottets vägnar:

C. A. SJÖCRONA.